

2

CONCEPT VAN HET LESSENPAKKET

Voor het lessenpakket vergeleken we de ontwikkelingsdoelen (2010) en de leerplannen van de drie netten met elkaar, dat wil zeggen:

- het gemeenschapsonderwijs (2015);
- het gemeentelijk onderwijs (1998) en het Doelenboek voor het kleuteronderwijs (2010);
- en het vrij onderwijs (2018) - ZILL.

De studie heeft geleid tot een structuur die conform de genoemde decretale ontwikkelingsdoelen is en die is afgestemd op de leerplannen van de drie onderwijsnetten. Bij elke les geven we telkens twee corresponderende **ontwikkelingsdoelen** én **leerplandoelen** van elk net aan. Ook staan bij elke activiteit het fysieke lesdoel (**gezonde en veilige levensstijl**) en het persoonsdoel (**zelfconcept en sociaal functioneren**) vermeld die de leerkracht in deze activiteit intentioneel nastreeft. Op die manier is de noodzakelijke concordantie met de decretale ontwikkelingsdoelen en de netgebonden leerplannen aanwezig. Geen opzoek- en verantwoordingswerk meer, geen planlast voor de gymleerkracht!

De lesfiches zijn opgedeeld in acht thema's, goed voor zeventig lessenreeksen. Elke reeks is uitgeschreven voor de eerste, tweede en derde kleuterklas. Dat maakt in totaal 210 lessen. Daarbovenop komen (zonder leeftijdsaanduiding) vijf lessen fietsvaardigheid en vijftien lessen die verband houden met watermilieu, dat wil zeggen in, op en onder water. Op die manier komen we uit op een totaal van 230 lessen, helemaal kant en klaar. Een schooljaar telt 35 schoolweken, zodat de twee gymlessen van vijftig minuten per week en per kleutercategorie ruim gecoverd zijn. Het overaanbod laat toe lessen(reeksen) te selecteren volgens de specifieke schoolsituatie en de persoonlijke voorkeur van de (gym)leerkracht.

Zoals aangegeven is een lessenreeks telkens uitgeschreven voor elk van de drie kleutercategorieën, uiteraard met oog voor variatie en gradatie. Zo kan de gymleerkracht een zaalopstelling hanteren voor de drie leeftijdsgroepen. Voor totaal andere lessen met telkens een andere zaalopstelling en een ander materiaalaanbod heeft de bewegingsleerkracht geen tijd genoeg, ook niet tijdens een klaswissel. Het niveau aanpassen (afstand, hellingsgraad, opdrachten, ...) volstaat dus vaak al. Dat de kleuters dan jaarlijks in contact komen met veelal dezelfde lesonderwerpen, vormt overigens geen enkel bezwaar. Door het herhalingsprincipe en het feit dat ze structuur krijgen, klimmen in moeilijkheidsgraad, hun eigen ontwikkeling kunnen vaststellen en verwoorden, ... varen de kleuters er wel bij. Als we daarvan afwijken en toch kiezen om voor elke kleuterleeftijd andere onderwerpen uit te schrijven, dan doen we dat altijd heel bewust en in het belang van de kleuter. Niet elk onderwerp is zinvol en toepasbaar voor elke kleutercategorie. Zo is een fit-o-meter niet meteen aangewezen voor de jongste kleuters, een basistikspel dan weer wel.

Het lessenpakket is evenzeer bruikbaar in het **buitengewoon onderwijs**. Dikwijls hebben de problemen die voor een bepaalde achterstand zorgen, weinig of geen invloed op de zintuiglijke en motorische ontwikkeling van deze kinderen. Integendeel: kleuters die het moeilijk hebben met sociale of cognitieve vaardigheden, compenseren die tekorten vaak vanuit hun motorische competenties, wat hun welbevinden en zelfbeeld gunstig beïnvloedt.

Voorts is er in elke les aandacht voor kinderen die motorisch en fysiek enigszins vooroplopen en andere die retarderen. Voor die laatste categorie is het in een aantal scholen gebruikelijk dat de zorgleerkracht ondersteunt waar nodig. Dat kan door de klasgroep over te nemen, zodat de gymleerkracht zich ontfermt over de zorgkinderen. Afhankelijk van de aard van het probleem kan ook de zorgleerkracht de mogelijke risicokinderen begeleiden. Informatie daarover staat in het hoofdstuk 7 'Kleuters met extra psychomotorische zorg'.

We deelden het lessenaanbod in acht bewegingsthema's of -domeinen in:

- **thema 1: Grootmotorische vaardigheden** (Gv) - 11 lessenreeksen of 33 lessen;
- **thema 2: Kleinmotorische vaardigheden** (Kv) - 8 lessenreeksen of 24 lessen;
- **thema 3: Coördinatievaardigheden** (Cv) - 8 lessenreeksen (+ 5 lessen fietsvaardigheid) of 29 lessen;
- **thema 4: Lichaamsbesef, lateralisatie en dominantie** (L&D) - 10 lessenreeksen of 30 lessen;
- **thema 5: Bewegen in ruimte en tijd** (R&T) - 10 lessenreeksen of 30 lessen;
- **thema 6: Expressie en ritme** (E&R) - 11 lessenreeksen of 33 lessen;
- **thema 7: Aan jaarkring gebonden thema's** (Th) - 12 lessenreeksen of 36 lessen;
- **thema 8: Watermilieu** (Wm) - 15 lessen.

In hoofdstuk 3 zullen we ook nog wat dieper ingaan op de lessen die te maken hebben met fietsvaardigheid (zie addendum).